

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

NEUVOSTO

Neuvoston päätelmät EU:n strategisesta lähestymistavasta kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin ja toimintakehyksestä

(2019/C 192/04)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

KÄYTTÄÄ LÄHTÖKOHTANA

1. kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevaa Unescon vuoden 2005 yleissopimusta ⁽¹⁾;
2. EU:n strategisesta lähestymistavasta kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin 23. toukokuuta 2017 annettuja neuvoston päätelmiä ⁽²⁾;
3. 7. kesäkuuta 2017 hyväksyttyä julkilausumaa ”Uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus: Meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme” ⁽³⁾;
4. kulttuuriperinnön korostamisesta kaikissa EU:n politiikoissa 23. toukokuuta 2018 annettuja neuvoston päätelmiä ⁽⁴⁾;
5. 27. marraskuuta 2018 annettuja neuvoston päätelmiä kulttuurialan työsuunnitelmasta kaudelle 2019–2022 ⁽⁵⁾;

PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE

6. Euroopan komission ja korkean edustajan vuonna 2016 antaman yhteisen tiedonannon ”Tavoitteena kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva EU:n strategia”;
7. komission vuonna 2018 antaman tiedonannon ”Euroopan uusi kulttuuriohjelma”;

OTTAA HUOMIOON

8. EU:n kansallisten kulttuuri-instituuttien (EUNIC) klustereiden ja EU:n delegaatioiden välisen kumppanuuden nykytilaa koskevan heinäkuussa 2018 julkaistun raportin ja sen suositukset ⁽⁶⁾;
9. eurooppalaisen kulttuurin taloja koskevan hankkeen käynnistämisen. Hankkeen tavoitteena on testata ja toteuttaa innovatiivisia yhteistyömalleja eurooppalaisten toimijoiden ja paikallisten sidosryhmien välillä EU:n ulkopuolisissa maissa ⁽⁷⁾;

TOTEAA, ETTÄ

10. Euroopan unionin ulkopolitiikka perustuu jäsenvaltioiden keskinäisen poliittisen yhteisvastuun kehittämiseen, yleistä etua koskevien kysymysten määrittämiseen ja jäsenvaltioiden toimien jatkuvaan lähentämiseen;

⁽¹⁾ <https://en.unesco.org/creativity/convention>

⁽²⁾ EUVL C 189, 15.6.2017, s. 38.

⁽³⁾ EUVL C 210, 30.6.2017, s. 1.

⁽⁴⁾ EUVL C 196, 8.6.2018, s. 20.

⁽⁵⁾ EUVL C 460, 21.12.2018, s. 12.

⁽⁶⁾ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁽⁷⁾ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

11. unionin toiminta kulttuurin alalla perustuu siihen, että EU:lla on toimivalta toteuttaa toimia jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, yhteensovittamiseksi tai täydentämiseksi;
12. kulttuurinen monimuotoisuus ja kulttuurienvälinen vuoropuhelu ovat erottamaton osa Euroopan unionin arvoja, ja niillä on suuri merkitys ihmisoikeuksien edistämisen, taiteellisen vapauden, muiden kunnioittamisen ja suvaitsevaisuuden, keskinäisen ymmärtämyksen, konfliktien torjunnan, sovittelun ja ääriliikkeiden torjunnan kannalta, minkä lisäksi ne edistävät demokratiakehitystä, hyvää hallintotapaa ja rauhanomaisempien yhteiskuntien rakentamista;
13. kulttuuri on ensisijaisesti arvo sinänsä, ja sillä on täten myönteisiä sosioekonomisia vaikutuksia, se parantaa elämänlaatua, ja sen myönteinen rooli ulkosuhteissa tunnustetaan yhä laajemmin;

PYRKII

14. lisäämään EU:n ulkopolitiikan tehokkuutta ja vaikutuksia sisällyttämällä kansainväliset kulttuurisuhteet osaksi sen ulkopolitiikan välineitä, etenkin pitkällä aikavälillä;
15. parantamaan EU:n kantojen ja toimien johdonmukaisuutta monenvälisellä tasolla, jotta EU voi toimia tehokkaasti yhtenäisenä voimana kansainvälisissä suhteissa, muun muassa poistamalla esteitä kaikkien asiaan liittyvien sidosryhmien tehokkaalta toiminnalta;
16. tukemaan keskinäistä oppimista, kulttuurienvälistä yhteisymmärrystä ja luottamusta EU:n ja sen ulkosuhdekumppaneiden välillä samalla kun annetaan paikallisille kulttuurialoille mahdollisuus toimia osallistavan ja kestäväen kehityksen sekä sosiaalisen ja kulttuurisen edistyksen moottoreina ja edistetään kulttuurista monimuotoisuutta, innovointia ja talouden sietokykyä;
17. vahvistamaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden kulttuuripolitiikkojen, -ohjelmien ja -hankkeiden ulkoista ulottuvuutta sekä kansainvälisten suhteiden kulttuurista ja luovaa ulottuvuutta tehostamalla monialaista yhteistyötä unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden kesken ja niiden sisällä;
18. löytämään synergioita ja täydentävyyttä EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä niiden diplomaatti- ja konsuliedustustojen ja EUNIC-verkoston kolmansissa maissa toteuttamien toimien välillä;

OTTAA ASIANMUKAISESTI HUOMIOON

19. jäsenvaltioiden, komission ja ulkosuhdehallinnon (EUH) välisen toimivallanjaon sekä toissijaisuus- ja täydentävyyseriaatteet;

KUNNIOITTA

20. kulttuurista monimuotoisuutta, taiteellista vapautta ja kulttuurialan riippumattomuutta;

TOTEAA, ETTÄ TARVITAAN

21. kulttuuria koskeva monialainen lähestymistapa, joka käsittää muun muassa kulttuurialan ja luovat alat, taiteet, tieteet, koulutuksen, matkailun ja kulttuuriperinnön;
22. kulttuuriesineiden laittoman kaupan torjunnan jatkamista;
23. osallisuutta: jäsenvaltioiden toimintaa kolmansissa maissa olisi kannustettava ja helpotettava, myös sellaisissa maissa, joissa niillä ei ole diplomaatti- tai konsuliedustusta;
24. uudenlaista vuoropuheluun, keskinäiseen ymmärtämykseen ja oppimiseen perustuvaa ajattelua, johon kuuluu yhteistyö paikallisten sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa tasavertaisesti kaikilla tasoilla (suunnittelu, laatiminen, täytäntöönpano) ja jolla tuetaan alhaalta ylöspäin suuntautuvaa ja henkilökohtaisiin kontakteihin perustuvaa toimintatapaa, paikallista voimaannuttamista, osallistumista ja uuden luomista yhdessä;
25. hajautettu toimintatapa, joka edellyttää politiikkojen ja hankkeiden mukauttamista paikallisiin oloihin, tarpeisiin ja toiveisiin;
26. selitysten antamista ja tietoisuuden lisäämistä muun muassa EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden sekä niiden diplomaatti- ja konsuliedustustojen, kulttuuri-instituuttien ja EUNICin kaltaisten verkostojen sekä muiden sidosryhmien roolista ja niiden odotuksista;
27. joustavuutta suunniteltaessa rahoitus- ja hallintovälineitä, jotta voidaan tukea myös pieniä ja keskisuuria hankkeita ja vastata paikallisiin valmiuksiin;

PERUSTAA NÄIN OLLEN SEURAAVAN TOIMINTAKEHYKSEN JA KEHOTTA JÄSENVALTIOITA

28. tehostamaan tarvittaessa yhteistyötä asiaankuuluvien ministeriöiden, erityisesti kulttuuri- ja ulkoministeriöiden välillä;
29. tarvittaessa kehittämään edelleen olemassa olevia osaamisen kehittämisverkostoja ja kannustamaan tiedeyhteisön ja alan toimijoiden välistä vaihtoa kansainvälisten kulttuurisuhteiden alalla;
30. hyödyntämään EU:n neuvoston puheenjohtajakaudellaan kulttuuriministeriöiden johtavien virkamiesten ja ulkoministeriöiden johtavien kulttuurivirkamiesten epävirallisia kokouksia siihen, että analysoidaan ja tuetaan tämän strategisen lähestymistavan täytäntöönpanoa sen lisäksi, että asiaa käsitellään neuvoston istunnoissa ja neuvoston asiaankuuluvien maantieteellisten ja aihekohtaisten valmisteluelinten kokouksissa, jotka ovat edelleen pääasialliset poliittisesta ohjauksesta, päätöksenteon valmistelusta ja päätöksenteosta vastaavat instanssit;
31. vahvistamaan osallistumistaan kolmansissa maissa toteutettavien yhteisten paikallisten kulttuuristrategioiden ja -hankkeiden valmisteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin. EUNIC-verkosto ja diplomaatti- ja konsuliedustustojen välinen yhteistyö voisivat edistää tämän tavoitteen saavuttamista;

KEHOTTA KOMISSIOTA JA UNIONIN ULKOASIOIDEN JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN KORKEAA EDUSTAJAA

32. vahvistamaan tämän strategisen lähestymistavan periaatteet ja tavoitteet sekä tiivistämään yhteistyötä asiaankuuluvien neuvoston elinten kanssa nykyisten ja tulevien temaattisten ja maantieteellisten puitteiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, esimerkiksi laajentumisen, kehityksen ja ENP-maiden tai strategisten kumppanien yhteydessä;
33. varmistamaan kulttuurisuhteiden alalla tarvittavan asiantuntemuksen;
34. nimeämään ”kulttuurialan yhteyspisteitä” ja varmistamaan EU:n edustustojen riittävät kulttuurialan valmiudet;
35. perustamaan keskitetyn verkkoyhteyspisteen, josta saa tietoa komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskevista EU:n politiikoista, ohjelmista ja toimista;
36. sisällyttämään tarvittaessa kansainväliset kulttuurisuhteet ulkopoliittisia toimia ja ohjelmia koskevaan säännölliseen raportointiin, myös globaalistrategian yhteydessä;

KEHOTTA JÄSENVALTIOITA, KOMISSIOTA JA UNIONIN ULKOASIOIDEN JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN KORKEAA EDUSTAJAA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA JA OTTAEN ASIANMUKAISESTI HUOMIOON TOISSIJAISUUS- JA TÄYDENTÄVYYSPERIAATTEET

37. tehostamaan koordinoitua, synergioita ja strategista ohjausta, jotta löydetään paras tapa edistää kansainvälisiä kulttuurisuhteita, erityisesti pitämällä yllä säännöllisiä yhteyksiä neuvoston ja sen asiaankuuluvien valmisteluelinten sekä asiaa käsittelevien asiantuntijaryhmien kanssa;
38. vahvistamaan edelleen kulttuurin roolia ulkosuhteiden, myös YUTP:n, alaan liittyvissä politiikoissa ja ohjelmissa;
39. edistämään yhteistyötä tämän strategisen lähestymistavan tavoitteiden mukaisesti kolmansien maiden ja asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen, erityisesti Unescon ja Euroopan neuvoston kanssa;
40. lisäämään toimia, jotta päästäisiin yhteisymmärrykseen monenvälisillä foorumeilla ja verkostoissa esitettävästä EU:n yhteisestä kannasta ja jotta EU esiintyisi tarvittaessa yksimielisesti kysymyksissä, jotka vaikuttavat kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin;
41. tukemaan toimia, joilla vahvistetaan kulttuurin roolia kestävä kehityksen tavoitteiden laaja-alaisena mahdollistajana;
42. helpottamaan taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten liikkuvuutta EU:n ja kolmansien maiden välillä asianmukaisten institutionaalisten ja oikeudellisten puitteiden ja tukitoimenpiteiden avulla;
43. kehittämään kumppanuuksia sellaisten kansainvälisten järjestöjen ja instituutioiden kanssa, jotka edistävät työllään kulttuurin ja kulttuuriperinnön roolia rauhan rakentamisessa konfliktialueille ja konfliktista toipuville alueille;

44. pyrkimään erityisesti toteuttamaan kolmansissa maissa yhteisiä hankkeita ja yhteisiä toimia, jotka perustuvat jäsenvaltioiden, niiden diplomaatti- ja konsuliedustustojen, niiden kulttuuri-instituuttien, EUNICin, EU:n edustustojen ja paikallisten sidosryhmien paikallisella tasolla luomaan yhteiseen strategiseen näkemykseen; tätä varten olisi kehitettävä asianmukaiset puitteet ja välineet;
 45. hyödyntämään paremmin olemassa olevia foorumeja, mekanismeja, verkostoja ja tietokantoja tietojen jakamiseksi ja hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi, mukaan lukien kulttuuridiplomatian foorumi.
-

LIITE

Keskeiset poliittiset viiteasiakirjat

- Haagin vuoden 1954 yleissopimus kulttuuriomaisuuden suojelemisesta aseellisen selkkauksen sattuessa;
 - Unescon vuoden 1970 yleissopimus kulttuuriomaisuuden luvattoman tuonnin, viennin ja omistusoikeuden siirron kieltämiseksi ja ehkäisemiseksi;
 - Unescon vuoden 1972 yleissopimus maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta;
 - Unescon vuoden 2003 yleissopimus aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta;
 - Unescon vuoden 2005 yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä;
 - Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 2015 kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030;
 - Euroopan neuvoston kulttuuria, rakennustaiteellista perintöä, arkeologista perintöä, kulttuuriperinnön arvoa yhteiskunnalle ja maisemaa koskevat yleissopimukset;
 - Kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistämisestä unionin ja sen jäsenvaltioiden ulkosuhteissa 20. marraskuuta 2008 annetut neuvoston päätelmät;
 - Kulttuurista EU:n ulkosuhteissa ja erityisesti kehitysyhteistyössä 24. marraskuuta 2015 annetut neuvoston päätelmät;
 - EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisesta globaalistrategiasta 17. lokakuuta 2016 annetut neuvoston päätelmät.
-